

ПАРТИЯНЫҢ XVII ОБЛАСТЬ КОНФЕРЕНЦИЯСЫНЫҢ ДЕЛЕГАТТАРЫНГА ИЗИГ БАЙЫР!

Бүгү чурттаарның пролетарийлері, каттыжыңар!

ШЫН

СЭКП Тыва обкомунун, Тыва АССР-ниң Дээди Совединиң болгаш Министрлер Чөвүлелиниң органы

№ 6 (10903) 1979 чыладың январь 7, воскресенье 1925 чылда үндөсиздетиңтер Өртөө 2 көп.

Д а р т а
н а й ы с ы л а л
К ы з ы л г а
п а р т и я н ы ң
о б л а с т ь
к о н ф е р е н ц и я з ы
а ж ы т т ы н а р

ЧОННУҢ ИДЕГЕЛИН — ЭҢ ТӨЛЕПТИГЛЕРГЕ

Чуртта соңгуда мурунку хурдалар улажтыштылар. Ол хурдалар партияны болгаш чонун буза-база чагыс этип, СЭКП-ниң иштиги болгаш дагым партиялык ажылчы чоннарын иши-биле деткип турарып, партиянык аймакшынарны күөсүдеринге чонун шиптиривин херекчилеп турар. Хурдаларнык аймакшынар — аймакшынар, колхозчулар, интеллигенция, Совет Армиянык болгаш Шериг-Далай Флорунуң дайынчалары ССР-ниң Дээди Советиниң депутаттарының бирги кандидаттарына СЭКП ТК-ниң Чалгыне секретары, ССР-ниң Дээди Советиниң Президиумунуң Даргазы Л. И. Брежневти, Коммунист партияны болгаш Совет күрүнени өске-даа удурткучузын депшивип турар.

ССР-ниң Дээди Советиниң депутаттарының кандидаттарына Бүгү-эвиладик Электромаш өртем-шиптиривин институтунун директору академик Игорь Алексеевич Габов, ССР-ниң камалада министрлик бирги оралакчы, Совет Эвиладик Маршалы Сергей Леонидович Соколов, Краснояр крайда Усть-Илим районда «Кубань» колхозтун коллектив бригаданың бригадир, Социалист Күш-ажылдың Маалдыры Михаил Иванович Каспиков, ССР-ниң Министрлер Чөвүлелиниң Даргазын оралакчы, ССР-ниң Материал-техниктик хаддырылга талазы-биле күрүне комитетиниң даргазы Николай Васильевич Мартынов, Краснояр крайнык Алтискиде дой-туубу комбинатының шүктүзү, комсомолчу Александр Васильевич Погова, «Ставропольфуртгаз» бугуруга каттыжышкынында үстүкчи Дмитрий Иванович Гайдай, Амурда-Николовский куудо тулар заводунда бригадир Владимир Федорович Новиков олар депшитар.

Волгоградта «Кызыл Октябрь» металлургия заводунуң кан эвалдырычкан Александр Николаевич Подкоков, Череповецте ССР-ниң 50 чыл аттыг металлургия заводунда мастер Герман Маркелович Чернышев, Калининград областа Калинин аттыг сохостунуң аймак санжымы, комсомолчу Любовь Геннадиевна Роженикова, Кадуцкың мотор туудук заводунда жооплакчы, комсомолчу Вера Афанасьевна Ижаманова, Киров автономнук округта иш кандаарыч Анатолий Николаевич Тименев, Костромала автоматтыг шугумнар заводунуң директору Петр Николаевич Петров, «Кубань» колхозтунда аймакчы Раиса Алексеевна Бобилова, Липецк областы аймак-агыйтар арамдык «Тришколе» деп бугуругалык репродуктор оператору Раиса Ивановна Белаяга баз депшитар.

Белик идегеди Мурманск областа «Апатит» деп бугуруга каттыжышкынының чыгыне директору, техниктик эртемчи доктору, Социалист Күш-ажылдың Маалдыры Георгий Александрович Голованова, ССР-ниң Эртемнер академияның оралакчы президенти, ССР-ниң ЭА-ның Сибирь салбырындык даргазы, Социалист Күш-ажылдың Маалдыры Гурий Иванович Марчукка, Пенза областы «Комбинат» совхозта бригадир Валентина Владимировна Овчинева, чогаалчы, Социалист Күш-ажылдың Маалдыры Михаил Александрович Шолоховка, Сахалин областы нептолор-ла-сазын комбинатында бригадир, Социалист Күш-ажылдың Маалдыры Николай Иванович Ларионовка, ССР-ниң Министрлер Чөвүлелиниң Даргазын оралакчы Иван Васильевич Архиповка, ВЛКСМ ТК-ның бирги секретары Борис Николаевич Пестуховка, совет хероженер комитетиниң даргазы, Совет Эвиладик Маалдыры, ССР-ниң удудуку-комсомолдамы Валентина Владимировна Николаева-Терешковна, улус депутаттарының Чукотка округ Совединиң куускомунунуң даргазы Лина Григорьевна Тимельга база коргускен.

ПАРТИЯНЫҢ БЕДИК НЕГЕЛДЕЗИ-БИЛЕ

СЭКП-ниң база бир дайычы отряды — партиянык Тыва область организацианың XVII конференциясы дартта Кызылга ажыттынар. Ол база бистиң республиканың амырларынга чугула болушкуну болур. Алаа Тываның партия организацианың идея болган организацие талазы-биле улам өзүп кацналганмы, СЭКП-ниң дөйүнч Төп Комитетиниң догдалдыр сыйры каттыжканын база катан көргүзөр.

Делегаттар конференцияга СЭКП обкомунун болгаш партиянык область организацианың ревизия комиссиянык отчёттарын СЭКП-ниң XXV съездиниң шиптиривин амырларга канчаар ботандырып турарына холбаштыр чугулаажы коор, чаа сорулгаларны тодаралыр, СЭКП Тыва обкомунуң болгаш ревизия комиссияның чаа советаны соңгуур.

СЭКП-ниң XXV съездин база кылдыңган чүдүдери болур чогур-бүгү өткөп, партия организациаларының аймакшынын шиптиривин болгаш арга-методун хандыр анализдеирин, кол кичөөгөйниң чедир шиптиривиниң айттырылгач, моон сонгаары сорулгаларга угандырып айтканын.

Партияны XVI область конференциясына болуш аркындан болур үш чыл болган. Бу үшчүл дүзүзүндө партиянык область организацианың бодунун организацикы болган политический бугу ажыл-чорудугазымын СЭКП-ниң XXV съездиниң болган СЭКП Төп Комитетиниң Пасуумнарын шиптиривин чедипширин ботандырып чугулаажы келген. Партиянык область организацианың удуртулазы-биле республиканың аймакчы чоннары партиянык планын амырларга ботандырып, экономикаы болган кулдуурамын холжудеринге боттарынык үлүг-хуузуун кирип, шудуругу амырлар келген. Онгу беш чылдың үш чылдарының дүзүзүндө республиканың үлетпүр бугуругаларының дөйүнчө 218-хуу өскөн. Үлетпүр бугуругаларының кол фондурлары 50 хуу өзүп, оон өрткөк-үчөөн 228-миллион рубль өскөн.

Үш чыл дүзүзүндө 320 миллион рубльдиң капитал сандыжканын шиптиривин алган, ол база аркын беш чылдың үш чылдазын 458 хуу хой. Республиканык экономикамын шиптиривин алган. Чыл бүрүдө чаа-чаа бугуругалар некешип турар. Оң чыгыште, «Тыва даг-дуг» комбинаттың ишги эволюция, Ласгеев-Алексеев хана материалдары кылдыр заводун, «Тудук кескерт» комбинаттын иш ботандырып заводун, Кызыл-Малаккытын эрт комбинатын, алгы заводунун иди-ди идиңиңиң, Хову-Аксеев даарынык фабрикамын, республиканың амырлар хандырыла бугуругаларының коллективтээ баазаны болгаш өске-даа бугуруга чөйрөлерин, кулдуура одагаларын, өөредиле чөйрөсүн ады болур.

БЕДИКЕН ХҮЛЭЭЛГЕЛЕР

СЭКП ТК-ның ноябрь (1978 чыл) Пасуумун шиптиривин, алаа эш Л. И. Брежневтин чугулаажы айтканымын болгаш түнөөлөр-биле өрткөк «Торгалык» совхозтун аймак-инженер таныжы, мыла айткан сорулгалары амырларга ботандырып дөйүнч бедикике социалистический хүлээлгерин ал турарар. Хойку Ховалыг Кара-оол бо чыдып төрүүр чүс баш хойга ошаптыр чүс хураган дорукутурары баштай хүлээлгер турган. Партия Төп Комитетиниң ноябрь Пасуумунун материалдары-биле таныжы-каш онгу беш чылдың планынны күөсүдеринге толентип үлүгү шиптиривин-биле чүс башта-на 110 хураганны амырлар алаан. Ол саналды хойкулар Санчы Алдым-Хелер, Кырмыс Тас-оол, Куулар Санчат-Бөдөлгөн, хүлээлгерин алганар.

МАЛЧЫННАРНЫҢ БАШТАЙГЫ ОЛЧАЗЫ

Чаа чыдып «дүзүдү» Моңгун-Тайга районун малчынары айткан ол өскөдөн. Аймак-агыйтарда алды мун харо хой төрөп, оон дураталары менди. «Малчы» совхозта дөрт мун ажыг хураган алдыган. Хойку коммунисттер М. Биче-оол, К. Сацхак, И. Иригит олар малды кыштан-хур акылар хелеселерин ал, чаш тодун хорамча чок дорукутурар турарар. Дырт-төй-оол Кара-оолдун удуртканы хойку бригадала өскөдөр хөй хой хураганнаан, оон төдү менди.

КЫЗЫЛ ХОРАЙДА ШКОЛАНЫҢ № 1 СОҢГУЛДА ОКУРГАНДА ТЫВА АССР-НИҢ ДЭЭДИ СОВЕДИНИҢ СОҢГУЛДА ТАЛАЗЫ-БИЛЕ ОКУРГУТ СОНГУЛДА КОМИССИЯНЫҢ ДЫҢНАДЫ

«Тыва АССР-ниң Дээди Советиниң соңгулда дугайында» Тыва АССР-ниң Хойкулузунун 39 чүдүлгө дүштүр Кызыл хоорайның Школатын № 1 соңгулда округундан Тыва АССР-ниң Дээди Советиниң депутаттың кандидатка Тываның элестри четкиниң аймакшынарның, инженер-техниктик аймакчынарынмык, инженер-техниктик аймакчынармык, шипвер-техниктик аймакчынарынмык болгаш азын-азын чыгарыны депшитар. 1934 чылда төртүлгөп, СЭКП кеңештүү, СЭКП Кызыл хооронунун бирги секретары Анатолий Иванович Покладескин округтун соңгулда комиссиясы 1979 чылдың январь 4-те бурткоч.

Кызыл хоорайның Школатын № 1 соңгулда округундан Тыва АССР-ниң Дээди Советиниң соңгулда тараламын өскөдөн соңгулда комиссиясы.

БИИ-ХЕМ РАЙОНДА БИЛЕЛИГНИҢ № 86 СОҢГУЛДА ОКУРГАНДА ТЫВА АССР-НИҢ ДЭЭДИ СОВЕДИНИҢ СОҢГУЛДА ТАЛАЗЫ-БИЛЕ ОКУРГУТ СОНГУЛДА КОМИССИЯНЫҢ ДЫҢНАДЫ

«Тыва АССР-ниң Дээди Советиниң соңгулда дугайында» Тыва АССР-ниң Хойкулузунун 39 чүдүлгө дүштүр Бий-Хем районда Билелигнин № 86 соңгулда округундан Тыва АССР-ниң Дээди Советиниң депутаттың кандидатка «Кызыл тарамчы» совхозтун Билелиг - сүт-баран фермаының аймакчынарынмык, специалисттериниң болгаш азын-азын чыгарыны депшитар. 1934 чылда төртүлгөп, СЭКП кеңештүү, «Кызыл тарамчы» совхозтун Турал сүт-баран фермаының аймакчыны Галина Ивановна Пабундукту округтун соңгулда комиссиясы 1979 чылдың январь 4-те бурткоч.

Бий-Хем районда Билелигнин № 86 соңгулда округундан Тыва АССР-ниң Дээди Советиниң соңгулда тараламын өскөдөн соңгулда комиссиясы.

Б и р з а в о д т у н к о м м у н и с т е р и

ШИИТПИРЛИГ УЧАСТОКТАРДА

Чаа чыл бугуруга республиканың мурунку бугуругаларының бирөөн «Росводпроект» каттыжышкынының Кызыл даг-бетон кыялар заводунга чыгаан бис. Алаа баштай коллективтик ажылчынары, аймакчы коммунистер-биле укураалып, аймак-херектин байдалы-биле таныштыжы.

Бистик коллективтик аймак-инженер планын ооналдаларын доктаамал амыр күөсүдүн, ишкери күш-ажылдык эртен чыгында чаа-чаа чедипшириндег ажылдамын. Эртен чыдып иштиңиң продукция бугуруга чүс планнамын 50 муң рубль, а ову сайгарымын—83 муң рубль акырамын—деп заводта партия организацианың секретары Светлана Николаевна Сапова чугулаайдыр.

Бо завод—анык бугуругаларын бугуруга. Оон баштайгы продукцияны херектелер аркында элестенде 4 чыл-ла харе болган. Бичалга-даа оон бугуруга күтүүн долачу-биле ишчиледин амыр, күш-ажылдык бугуруга үлүг-хуулак бөдөлүр сорулгалы коллектив бугуруга мурунуга салга. Бичалган чылда 25 муң кубометр демар-бетон кыялар бугуруга завод аркың чыдып 22 муң кубометр чедирең. Онгу беш чылдың дөртү чыдып да бо бугуруга долу күчү-биле ажылдап өгөдөр.

Коллектив оон беш чылдың үш чылда продукция сайгарыны планын ооналдалары ССР-ниң чыл Конститүциянык бир чыл өңдө, а планта продукция бугуруга—Улуг Октябрьдин 61 чыл өңдө күөстөк. Продукциянык нити хөмчөдү төдү беш чылдың төртүлгөп турганмадан 4 ватан өскөн. Коллективтик бугуруга чедипширинде мыла коммунистерин кирип турар үлүг-хуула улуг, оларнык улакто бугуруга амырларды рөдө бөдик Чөк бригада бугуруга, амыр бугуруга чугулааларга, аймакчы шиптиривин участоктарыла коммунистерин бичылган. Ишчилең коллективтик күш-ажылдык чедипшириндег аймакчынык ба-ба бир чыдып мыла.

Хармысалгамыч участок бугуруга үчүнчүлүк, барааның продукцияны бугуруга турар, амыр бугуруга амырларды херектелер материалдар-биле ону хандырып турар чок шөк азы бригада олар. Ону удуртууру таварышыл-ла өскөдөн бугуруга болган база бичилтир. Бичалган бо бугуруга чыдып хармысалгамыч участок бугуруга коммунистер база катан

планниң ооналдаларын чедипширин күөсүдүн турар апарган. Алаа В. Табожын, оон удурткан бригаданык шиптиривин үлүг-хуула улуг. Эртен чыдып ону партияга хүлөөн алган.

Коммунист Виктор Андреевич Гибга бо ботандыратын комсомолчу-аймакчы бригаданык бригадир, хоорай Советиниң депутаты Селтер аймакчы бригаданың бодунуң күлөөн-биле хүлөөн алган, мыла аймакчы он тогумчалыг удуртук турар. Болууну хуула 3 чыл планын 10 октябрь 7-де-ле күөсүдө.

Хоорай Советиниң депутат, коммунисттик күш-ажылдык шиптиривин Ольга Афанасьевна Роголова хуула 3 чыл планын база-ла октябрь 7-де күөсүдөк. Амраутурун бо аймакчы коммунисттик аймак-инженер чыгарыныч үлөүгү-чөйкөк болур.

Украинаның Россияга каттышканынын 325 чылынга

Украин улустун Г. Верева аттыг хорунун уран чуулун совет болгаш даштыкы көрүкчүлөр эки билдир. Украин композитор болгаш дирижер Григорий Веревакын 1943 чылда тургусканы бо коллектив украин фольклорунун, улусчу чогаалдыгынын непередикчиси болган.

ЧУРУКТА: Г. Верева аттыг хорнун көргүзүү. «Папоротник чечектелип турда» деп опера-балеттен сцена.

А. ПОДДУБНЫЙНЫН ФОТОСУ. (СЭТА-нын фотохроникасы).

Бистин интервьывус

АЖЫЛДЫҢ ШЫНАРЫ — КОЛ ЧУУЛ

Эрткен чылдар республиканын улус өөрдигезинге бурунгаар баямнарнын чылдары болган дээрин айтсак. Бо талаам-биле чамдык чуулдарнын дуганын чугаалап боорин Тыва АССР-нин чырдышкыны министери Николай Салчакович Конгардан бистин корреспондентинге дилээн. Оларнын беедеадын моон адаанда параданмыс.

— Аныак салгалды өөрдүн кижиздеринин айтырмы бистин партияныстык болгаш казааыстык кичөөстейинин төвүндө туруп келген болгаш турун турар. Партиянын XXV съездинин школа болган улус өөрдиге аныктыгынын мурнуна тодарай соругаларын салган. Республиканын школаларынын башкылар коллективтери партия, совет органдарын удуртууламы-биле, маладым ону беш чылдыг эрткен үш чылдарында чамдык аныктыгы боттадырлар чуртукчалар. Өөрдигезини шынармын кичөөстейини өөрдигезинин ачылында эрткен чылды өөрдиге дилээн 38,8 хуу болган. Ини чылдарынын саны өскөнү олар. Оң-биле чегерелешир өөрдиге-кичөөстейини аныктыгынын арга-хевиртерин сайлаарга-аажыдырмын кичөөстейини салын турар. Б. И. Ленинни аном-амыдырдыгынын улугеринге. Коммунистти партиянын болгаш совет казааыстыг улустун ресолюсту, даштыкы болгаш күш-аыялы чамдыгында уругуларын кижиздерин анык көөсү черин элек берген. Бо талаам-биле арга-хевиртерини моонен чыгган школа коллективтери бисте бар.

Школаларнын материалдык базазын аажыдырмын санын санын турарын аскерин болур. Сокулду чылдарда элек каш чаа тургуларын аныктыгы кичирген. Немей кыдыр аныктыгы чоруп келген. Ыгында-даа чаа школалар турдууну иланын күөсүндө турарында чегерелешир бар. Ийги электе хой уругтар өөрдиге турар. Тулуг талаам-биле аныктыгы чегерелешир турар фактылар бар. Ыгындай болза аныктыгы министртер-воуун ады болур. Моон сонгаар шак миди байдалдан уштунар болза эки.

Ийги бистин школанын кол соругуламы база, СЭКП-нин XXV съездинин шийтерилерин болган бүтүн-ини малады ортумак өөрдигезини чегерелешир дуганын ССР-нин чад Конституциянын чылдарын аныктыгынын чамдыгы чок боттадырлар чурдуу. коммунистти кичөөстейини бүтүн талаам, сайырагы тургуулуларын бестелерин хандарын-биле өөрдиге-кичөөстейини аныктыгынын улус анык сайырагыны болур умугурау деп. Ийги бистин школаларын өөрдигезинин өөрдигезини, кичөөстейини улус анык сайырагыны болган оларын күш-аыялы бестелер дугайында СЭКП ТК-нын болган ССР-нин Министрлер Човулаанын 1977

чылдын төвчүзүндө хулаан алган доктаалында чугаалап турар. Ам бир соругула чад дээрте — бистин аныктыгында бар чегерелешир таламдарын түгөнел үндүрүп, оларын чаддырларын ордуларын тодарайдыр чугула. Черле мичаш удуртууламын стили-методунга хамма-рыштыр СЭКП ТК-нын ноябрь (1978 ч.) Пленумунга он Л. И. Брежневти чугааламда солун чуулдар бар. Ону анык-хевирке удуртуула ботдуулары чугула.

Бистега Удеевни Хойбулууста бүтүн-ини ортумак өөрдигезини анык-ла деп хойдуулука болар. Ук соругула дүшүрт амыр болза, бисте чегерелешир өөрдиге эвес. Сес класс дооуну турарларынын хуу-ау чамдык райондарга өөрдиге. Ийги бистин школанын даштыкы ортумак эрткен чегерелешир арга-хевиртерини чамдык школаларында өөрдиге. Аныктыгынын бүтүн-ини малады ортумак өөрдигезин боттадырлар чурдууларына чегерелешир бот-өөрдигезини школалар тодарай ролду ойнаар умугурау. Ыгында-даа оларын аныктыгында чегерелешир бар. Өөрдигезини хулаан аныктыгы улус анык-аыялы паяны бо чылдын күөсүндө.

Чамдык школаларын материалдык базазы ам-даа кошкан. СЭКП ТК-нын болган ССР-нин Министрлер Човулаанын ортумак школа дугайында доктаалында салдырган соругуламын аныктыгы боттадырлар турарында чегерелешир бар. Школаларын күш-аыялы бестелери болган профулаагышканы талаам-биле кыдыр умугурау аныктыгынын район, аныктыгы аныктыгы аныктыгы каан турбуке, кылдырмын турар чуулдар ам-даа элек эвес.

Партия, совет, хой-ини болган аныктыгынын органдары школа айтырмын кичөөстейини улустарын, улус аныктыгынын чегерелешир турар дээртенге кыдыр өөрүрү. Ыгындай Бий-Хем районда бо талаам-биле сөөлү үдө чамдык аныктыгы чурдугуна. Тогу районда ийги көрүдүрген база элек бестел. Он мичаш эрткен чылдым Бай-Тайга район школаларын болган уругтар албан чегерелешир бестелеринин талаам-биле социалыстти чарыштын тилеги болган билдир бис. Школа аныктыгынын айтырмын партияны айтырмын деп чүвени ханымы-биле бибилеан, бисте дуз-деткимче моон сонгаар-даа улус боттот ботурунга идеген турар бис.

Келир үенин башкылары—Кызылдың башкы училищезинин балук сургуулары практиктиг ичээл үезинде. А. ЗАЙЦЕВИЧ фотоу.

Степан Шипачевтун төрүттүнгенинден бээр 80 харлаанынга

ЧЫРЫК СЕТКИЛДИН ЫРААЖЫЗЫ

Шүлүкчүлөр хой. Ынчал-даа-даа номчукчулун сүзүн чалап алган. уран сөзүс, девисээрте, дылдарнын ылгалына чыгыртпас шүлүкчүлөр ховар. Чүглө улуг таламтылыг, амдыралга, чонга изиг анык, могаз билбес аныктыгы чогаалчыларга ындыг чагаай үлө таваржыр. Сурагалыг орус, совет шүлүкчү Степан Петрович Шипачев оларын салгалга кирер. Сөзүн харым бестелге үтүп Шипачев келсе-даа, ол номчукчуларын санын анык хевир. Чүге дээрте оон чогаалдарын хонү чырык, соруу чалымы. Степан Шипачев — чарт, тода күөз-чүтүкүдүгү шүлүкчү. Оон чогаалы социалыстти идеалдарын, чуртун төөгүздөн, амдыралдан укталган. Уралдын ужу-кыдыгы кол-лүбөс дүмбей эминини иштинде Шипачи деп суураа чырык черин көргөн, шүлүкчү кара чажында байларнын холундан адаанын ышкынга, аваанын аныгы, дуумалары-биле дөргөлөө арткаш, холектин човуламын, турениг чорукту халаан көрүп өскөн. Дарал, баямчыны өөр хон чон болгаштын ол хып дзон чалымы шаанда совет эрге-чыгырга дзон демиселди чыгылыш чок кирижкиши аларган. 1919 чылда Коммунистти партиянын кеижигиче кирген.

Чаа үенин тиклээринге чүглө кызыл-шеринини боосу-биле эвес, а харын-гааланын сөзү-биле база дуза калып болур дээрин аныктыгы уран салымны, номчулуга эрте хандыкшаан Шипачев мичан-на эки билген. Оон шүлүкчү солуннар-да, журналдарга кюстүг элден. Оон бээр алдан анык чылдарын иштинде — тай, быч тургуушкунунда, дайынын-даа хунеринде — совет поэзияга үзүлгө чок бараан бол келген. Шипачевтун шүлүкчү ат-алдары 1939 чылда «Лирика» деп чыгылышын үтениннен сонгаар онза болгон. Шипачевтин чогаалдарын бижиттерини дорт сылдыг берген амдыралдык баямдары чегерелешир-даа демейлешсе, чүл-бүрү болза, оларын төрелештир чүп, бир-айк болурун турар чүп бар. Оон дээрте улут чурту коммунизм даш хевирке көдүрүп үндүрген ле-

Ишак дээрте кожаланып, Ылым-чылмы олары эвес. Четтичипкеш, айдын дүне Селүүстээри база эвес. Кыды кырыр намында Кыды түвек турбае дээрди Ыныктык болза мрга чүдүлген: Ыры белев чогаалчымак. Черле мичаш, Шипачевтун таламтын аныктыгы дини-агына хой улаа күшүг алыгыттыган. Хевирке мичаш хевир-шыраймын, сеткилди чарамын магадаан оон шүлүктөри номчукчуларда улуг хундүкөөдөгү. Ыныктыгы хаммаарышкы шүлүктөрини Шипачев, дини-агынын өскө-даа хевир-агышкы, кичөөстейини шакти делегейини эң-не парын, элентиг чуулдарын шакти аныктыгынын чегерелешир аныктыгынын буруулаан дараазында шүлүктү көрүлөшкөн.

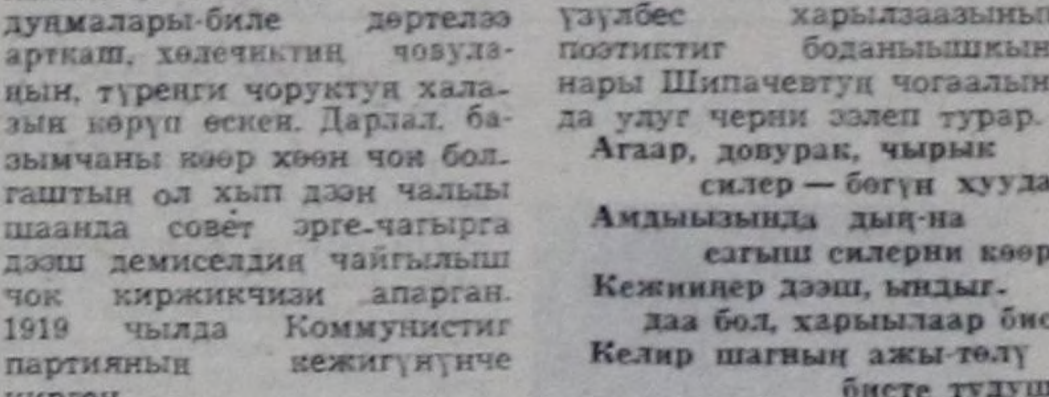
База катан дүрүчүгүн кыны берди, Баарын анык, чүрөөн саргын туруп алам. База катан кирган ааа—хундүкөл чап Бажым аартыг төрөстөш туруулаан: Кара чымын, Агартынган каргыжым-даа, Чүл-даа дээрин тоон көрө, Чүглө мени дини—дей-дир. Хундүкөл сетка хөроо кыды. Күтүкүзген айымадыг хой. Степан Петровичтин адын тыла улус чымын алар. 1942 чылдын тондүзүкө өл-фронтуу шүлүкчү Тывага алдан келген, буругу Анын төвүнге балабес асты артырган. Чорби беш чыл эрткен соонда Тывага чорамын шүлүкчү «утунуруу» деп бижирген. Тө-төстү анык сөзү чеге-даа хаварын турар, оон чүрөөн совет улустун төрөн думзам чонга паян аныктыгынын чүп чырыдып турган.

Орус улустун булузг интернационалысч огудуну хуу-зу-биле Шипачев Тывага булузг чегерелешир, оон болу база улаан-балам байып чыган. Мурнууда сураан танып танышканы тываалар баштыгы мендештирген-не анык чок төрелешир аларган. Ай чегерелешир аныктыгынын аныктыгы болган кокууларга араат чон-биле уураарын танышканы, оон кичээлге чыгырды.

Орус улустун булузг интернационалысч огудуну хуу-зу-биле Шипачев Тывага булузг чегерелешир, оон болу база улаан-балам байып чыган. Мурнууда сураан танып танышканы тываалар баштыгы мендештирген-не анык чок төрелешир аларган. Ай чегерелешир аныктыгынын аныктыгы болган кокууларга араат чон-биле уураарын танышканы, оон кичээлге чыгырды.

Орус улустун булузг интернационалысч огудуну хуу-зу-биле Шипачев Тывага булузг чегерелешир, оон болу база улаан-балам байып чыган. Мурнууда сураан танып танышканы тываалар баштыгы мендештирген-не анык чок төрелешир аларган. Ай чегерелешир аныктыгынын аныктыгы болган кокууларга араат чон-биле уураарын танышканы, оон кичээлге чыгырды.

Орус улустун булузг интернационалысч огудуну хуу-зу-биле Шипачев Тывага булузг чегерелешир, оон болу база улаан-балам байып чыган. Мурнууда сураан танып танышканы тываалар баштыгы мендештирген-не анык чок төрелешир аларган. Ай чегерелешир аныктыгынын аныктыгы болган кокууларга араат чон-биле уураарын танышканы, оон кичээлге чыгырды.

ШЫДЫРАА

Чаа, 1979 чылга тураскааткан Бай-Тайга районуң бирги чери дзон шыдыраа маргылаам Тээлинин № 3 ортумак школанынга болуп эрткен.

Оон шүлүкчү солуннар-да, журналдарга кюстүг элден. Оон бээр алдан анык чылдарын иштинде — тай, быч тургуушкунунда, дайынын-даа хунеринде — совет поэзияга үзүлгө чок бараан бол келген. Шипачевтун шүлүкчү ат-алдары 1939 чылда «Лирика» деп чыгылышын үтениннен сонгаар онза болгон. Шипачевтин чогаалдарын бижиттерини дорт сылдыг берген амдыралдык баямдары чегерелешир-даа демейлешсе, чүл-бүрү болза, оларын төрелештир чүп, бир-айк болурун турар чүп бар. Оон дээрте улут чурту коммунизм даш хевирке көдүрүп үндүрген ле-

Мивиди маргылаалар Чаа чылдын булузгунда районуң бүгү сохостарынга, шкларарынга, албан организация бургууна болулаан.

С. САЛЧАН, районуң шыдыраа федерациязынын даргазы.

АГААР

Кызылдың агаар станциянын мерозини буугаар алдыга, ботун республикага чамдык чегерелешир бисан дар чаар. Барынын чүк угалышканынын хаттын дүргенин сокулуда 9—11 метр чедер. Агаарнын температурасы 11—20 чамдык чегерелешир 7—12 градус соор. Кызылга эдир булузугаар, хар чаар. Хар тошкы, Агаарнын температурасы 16—18 градус соор болур.

ОРУКТА

Калбак шымаа кыры дур-гаар Кара булут кыжур турган Орук тораан ийн кыжы Орта душ бооп умугурашкан. Чараш кыска кожалалдыр Чалымы оолак баянып орган. Пөрүк илалыг чамы ол бе. Бөгүн арныч үгү үнжөөн. Ындыг-дыр аа диген мш-каш. Ынчан чашкын кууду келген. Анык дүшөгө ийн кыжы Алаактыга шимеш диген.

Степан Шипачёв

Чокпан талдын бүрүлери Чорган дег сарым-даа бол. Орук чорам ийн кыжы Оруз чыгып чыгак болган. Анык эр тогул уштуп, Ам-на мичаш дидимелеште. Чалымы оон чыгак орен Чайгаар оолче чыгырып келген. Чоогу-биле эртин чыткан. Чолаачыга каттарышчым: Чашкын шагда эрте берген. Чалымылар ам-даа хевээр турган.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

Table with TV program listings for January 7th, including times and program titles like 'Информация', 'Музыкальный киоск', etc.

Table with TV program listings for Moscow, including times and program titles like 'Урокам', 'Музыкальный киоск', etc.

Table with TV program listings for January 7th, including times and program titles like 'Салым', 'Музыкальный киоск', etc.

РЕДАКЦИЈАНЫҢ АДРЕЗИ: ИНДЕКС 667000

Кызыл, Шеттинин-Кравченко куудумчуу, бажым № 3. ТЕЛЕФОННАРЫ: Редакторуну 2-31-63, редакторуну оралдыгынын 2-35-24, 2-31-75, харымсалгалы секретарынын 2-23-35, секретариатын 2-23-35, нартыкын аныктыгы болган совет тургуузу килдестерини 2-37-13, процагалда велдигини 2-31-75, култура килдестерини 2-23-54, көзө аныктыгынын велдигини 2-21-47, улугуру килдестерини 2-22-64, чага килдестерини 2-41-27, информатив килдестерини 2-20-60, корректорларын 2-27-41, бухгалтериянын 2-12-45, солун келбей баргалда 2-32-75 телефонче долгаар.

Тираж 16910, Чыгыш № 2760. СОЛУН НЕДЕЛЯДА 6 КАТАП ҮНЕР